

2. **Офіційний сайт.** [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.kyivstar.net/about/kyivstar_today/.

3. **Офіційний сайт.** [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.life.com.ua/index.php?area=general&lng=uk&page=1-1>.

4. **Офіційний сайт.** [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukrtelecom.ua/about/today/cell>.

Зборовская Т.Э. Развитие мобильной связи как отрасли национальной экономики Украины

Очерчены направления развития мобильной связи как отрасли национальной экономики за годы независимой Украины. Раскрыты особенности конкурентной борьбы между операторами на рынке мобильной связи страны. Подчеркнуты направления последующих исследований с целью улучшения функционирования отрасли.

Ключевые слова: мобильная связь, национальная экономика, отрасль, развитие.

Zborovskaya T.E. Development of mobile communication as industries of national economy of Ukraine

Outlined directions of development of mobile communication as industries of national economy for years independent Ukraine. The features of competitive activity are exposed between operators at the market of mobile communication of country. Outlined direction of subsequent researches with the purpose of improvement of functioning of industry.

Keywords: mobile communication, national economy, industry, development.

УДК 378

Студ. А.І. Кадочнікова;

доц. О.Є. Шайда, канд. екон. наук – Львівська КА

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІМПОРТУ АГРОПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ЧЛЕНСТВА УКРАЇНИ В СОТ

Розглянуто наслідки вступу України до СОТ, окреслено перспективи, які отримає Україна від членства в цій організації, а також проаналізовано перепони, з якими вона зіткнулася на шляху реалізації цього напрямку. Приділено увагу виявленню впливу вступу до СОТ на функціонування агропромислового сектору, який для України є одним з пріоритетних і розвиток якого є запорукою розвитку економіки України.

Ключові слова: агропромисловий комплекс, СОТ, імпорт, мито.

Вступ. З 2008 р. Україна є повноправним членом Світової організації торгівлі (СОТ). Україна багато в чому виграє від цього: це стосується як сільського господарства, так і інших секторів. Розгляд у цій публікації наслідків членства буде зосереджено на порядку та обмеженнях, які, очевидно, стосуватимуться сільського господарства та аграрних політиків в Україні.

Теоретико-методологічні проблеми формування зовнішньоекономічних стратегій держави досліджують вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема: І.С. Гладков, Ш. Фон Крамор-Таубадель, Л.В. Пельтек, О.П. Подцерковний, В.В. Швед, Л.О. Чорна [1-4].

Виклад основного матеріалу. Участь у СОТ надає стимулів та прискорює реформування аграрної політики України і зобов'язує Україну дотримуватися більш стабільної та прозорої аграрної політики. Це позитивно впливає на вітчизняні та іноземні інвестиції. Інвестиційні ресурси мають особливе значення для такого сектору, як сільське господарство, що потребує значного вкла-

дення капіталу та впровадження ноу-хау. Як наслідок, Україна як член СОТ зможе швидше розвинути свій аграрний потенціал на благо всієї економіки.

Членство в СОТ надає Україні також право голосу в майбутніх дебатах довкола міжнародних правил здійснення аграрної політики та торгівлі сільськогосподарською продукцією. Маючи порівняльні переваги у сільському господарстві та статус "малої" країни-експортера таких основних сільськогосподарських продуктів помірної кліматичної зони, як зерно та насіння олійних культур (а потенційно також продуктів тваринництва), Україні просто судилося стати членом Кейрнської групи. Як і членам Кейрнської групи, Україні вкрай необхідні однакові правила гри на міжнародних ринках сільськогосподарської продукції.

Як член СОТ Україна змогла отримати доступ до механізму СОТ для врегулювання суперечок та стала більш захищеною від свавілля її торгових партнерів. Сільське господарство займає особливе місце в СОТ, головним чином через те, що воно впродовж усієї історії цієї організації та її попередниць, ГАТТ, не зазнавало істотних обмежень [4].

Збільшення імпорту сільськогосподарської продукції заслуговує більш детального розгляду. Одним з основних факторів ризику від вступу України до СОТ були побоювання масового ввезення продовольчих товарів через зниження митних ставок. Такі прогнози не підтвердились. По-перше, збільшення імпорту товарів продовольчого характеру мало помірний характер – 11 % (за червень-грудень 2009 р., порівняно з аналогічним періодом 2008 р.), при цьому зовнішньоторговельне сальдо залишилось не тільки позитивним, але й збільшилось у 2,7 раза. По-друге, значне збільшення імпорту спостерігалось тільки для деяких груп товарів та мотивувалось скоріше причинами внутрішнього характеру та незадоволенням споживчих потреб населення у таких товарах [2].

Зниження ставок імпорتنих тарифів на сільськогосподарські товари не відбувалось одночасно з вступом до СОТ. Так, останні 5 років в Україні спостерігається тенденція до зниження захисту внутрішнього ринку сільськогосподарських товарів. Ще до запровадження імпорتنих тарифів, погоджених під час вступу України до СОТ (до 16.05.08 р.), поступово ставка імпортного мита у перерахунку в адвалорний еквівалент знижувалася завдяки зростанню світових цін на продовольство, мінімального значення зафіксовано у 2005 р. [3].

Основним чинником збільшення продовольчого імпорту у червні-грудні 2008 р. було ввезення м'ясної продукції – 43 % у структурі загального приросту. За червень-грудень 2009 р., порівняно з таким же періодом 2008 р., вартість імпорту м'ясної сировини збільшилась у 6,5 раза.

Зниження імпорتنих тарифів, яке відбулось після вступу країни до СОТ, також відіграло свою роль у збільшенні обсягів імпорту. Особливо це стосується свинини, на яку імпортні тарифи у середньому зменшились у 4 рази, та м'яса птиці, де зменшення становило від 2 до 6 разів залежно від виду продукції. На 91 % ці дві групи і сформували загальний імпорт м'ясопродуктів в Україну: свинина – 49 %, а м'ясо птиці – 42 % [1].

Значні обсяги імпорту м'яса та м'ясопродуктів актуалізували проблему конкурентоспроможності української продукції, особливо за ціновим фактором. У більшості випадків м'ясна сировина ввозилась для перероблення на м'ясопереробних підприємствах, які мали певні складнощі із завантаженням існуючих виробничих потужностей через брак недорогої та якісної м'ясної сировини. Тобто лібералізація митного режиму сприяла вдосконаленню конкурентного середовища на внутрішньому ринку, що внаслідок надало змогу споживачеві вибирати найкращу пропозицію за асортиментом, якістю та ціною. З іншого боку, збільшення імпорту м'ясної сировини посилило конкуренцію на внутрішньому ринку та більшою мірою мало негативні наслідки для українських підприємств з високими виробничими витратами та низькою продуктивністю.

Але разом з відкриттям внутрішнього ринку для імпортової продукції Угодами СОТ передбачено розгалужений механізм захисту внутрішнього ринку. Так, з 17 березня 2009 р. Україна порушила антидемпінгове розслідування імпорту половинок та четвертинок курей свійських, ніжок та їх частин зі США та Бразилії. Загалом, після вступу до СОТ, Україна для захисту національного виробника порушила вже шість антидемпінгових та спеціальних розслідувань [1].

Угода про санітарні та фітосанітарні заходи (СФЗ), яку було укладено наприкінці Уругвайського раунду, спрямована на скорочення напруженості у торгівлі шляхом обмеження застосування заходів захисту щодо здоров'я та безпеки споживачів, які є прихованим протекціонізмом. Угода зі СФЗ спрямована на гармонізацію заходів, що застосовують країни-члени СОТ, та забезпечення їх прозорості і наукового обґрунтування. Оскільки процедури перевірки на забруднення стають дедалі складнішими та точнішими, а споживачі в індустріальних країнах вимогливіші до питань якості харчових продуктів, існує певне занепокоєння, що СФЗ можуть призвести до "гонки вгору", причому індустріальні країни встановлюють дуже точні обмежувальні стандарти, які важко контролювати та перевіряти в "малих" країнах, що не можуть дозволити собі інвестицій у необхідні для цього потужності (наприклад, персонал та лабораторії). Як наслідок, під прикриттям захисту споживачів можуть бути встановлені нетарифні бар'єри.

Україні необхідно здійснювати всі відповідні кроки для того, щоб проблеми з її продовольством, яке експортується, не зумовлювали потреби у надмірних санітарних та фітосанітарних стандартах в інших країнах. Як засвідчує виявлення різних типів забруднення у партіях українського зерна, відправленого до Бразилії, Франції та Канади, питання якості продовольства та СФЗ, які застосовуються, та контролю його якості – уже життєво важливе для України. Хоча витрати на побудову необхідної інфраструктури СФЗ в Україні високі, фактично, вони досить низькі порівняно з потенційним економічним значенням торгівлі сільськогосподарською продукцією для України. Понад це, інвестиції у розвиток цієї потужності входитимуть до категорії зеленої скрині заходів підтримки сільського господарства, вони становитимуть життєво необхідну підтримку розвитку сільського господарства України, на яку не поширюються обмеження СОТ. До того ж, таким країнам, як Україна,

може надаватись істотна міжнародна допомога для розвитку бази СФЗ у багатосторонньому та двосторонньому порядку [4].

Висновки. Досвід багатьох країн свідчить, що реалізація аграрної політики часто відбувається з певними труднощами. Аграрні інтереси сільськогосподарських виробників, власників землі та постачальників матеріально-технічних ресурсів мають тенденцію до згуртованості та "захоплення" політичного процесу. Як наслідок, аграрна політика має тенденції до марнотратства і протистояння реформі. Реформа аграрної політики майже завжди пояснюється, наприклад, обмеженістю бюджетних коштів чи необхідністю виконувати міжнародні зобов'язання. СОТ є одним із джерел таких міжнародних зобов'язань.

Література

1. **Фон крамор-Таубадель, Ш. та Зоря:** Приєднання до СОТ та аграрна політика в Україні. – В: (ред.): Політика та розвиток сільського господарства. – К.: Вид-во "Альфа-принт", 2008. – 569 с. – С. 120-170.
2. **Пельтек Л.В.** Формування механізму державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в регіоні / Л.В. Пельтек // Економіка та держава. – 2009. – № 4. – 520 с.
3. **Подцерковний О.П.** Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах глобалізації та фінансової кризи / О.П. Подцерковний // Митна справа. – 2009. – № 2. – 633 с.
4. **Швед В.В.** Система цільових показників, як основа формулювання контрактний імпортних цін на підприємствах сфери зовнішньоекономічної діяльності / В.В. Швед, Л.О. Чорна // Економіка. Фінанси. Право. – 2009. – № 3. – С. 29-30.

Кадочникова А.И., Шайда О.Е. Теоретические аспекты исследования импорта агропромышленной продукции в условиях членства Украины в ВОТ

Рассмотрены последствия вступления Украины в ВОТ, очерчены перспективы, которые получит Украина от членства в этой организации, а также проанализированы преграды, с которыми она столкнулась на пути реализации этого направления. Уделено внимание выявлению влияния вступления в ВОТ на функционирование агропромышленному сектору, который для Украины является одним из приоритетных и развитие которого является залогом развития экономики Украины.

Ключевые слова: агропромышленный комплекс, ВОТ, импорт, пошлина.

Kadochnikova A.I., Shayda O.E. Theoretical aspects of agro products import research in the Ukraine's membership in WTO

Has been examined consequences of Ukraine's WTO accession, considered the perspectives that Ukraine would get from membership in this organization, also has analyzed the obstacles which it faced in implementing this approach. Attention is gave to revealing the impact of WTO accession on the agricultural sector, which in Ukraine is a priority and which is a key factor for general Ukrainian economic development.

Keywords: agriculture, WTO, import duties.

УДК 336.722.14

Аспір. М.Б. Колісник¹ – Львівська КА

ЕВОЛЮЦІЯ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ БАНКУ

Розглянуто визначення сутності банку з погляду вітчизняних науковців, проаналізовано їх переваги та вади, запропоновано авторське визначення терміна з урахуванням отриманих результатів досліджень.

¹ Наук. керівник: проф. Г.І. Башнянин, д-р екон. наук – Львівська КА